

KOULUKURAATTORIN YKSILÖKOHTAINEN TUKI VAATIVASSA ERITYISESSÄ TUESSA

Yhteiset portaat hyvinvointiin -
Vaikuttava koulukuraattorin
yksilökohtainen intensiivinen tuki

MARKO NYQVIST

vaativan erityisopetuksen koulukuraattori

Hollolan kunta, Kankaan koulu

Yhteisöpedagogi AMK (2005), Sosionomi ylempi AMK (2019)

lastensuojelun sijaishuolto (7v.), vaativan erityisopetuksen koulukuraattori (7v.)

Yhteiset portaat hyvinvointiin – vaikuttava koulukuraattorin yksilökohtainen tuki (2019)

Näkökulmia siihen, miten koulukuraattorityöllä voidaan tukea oppimisensa ja koulunkäyntinsä tueksi vaativaa erityistä tukea tarvitsevia oppilaita

Näkökulmia siihen, miten mahdollistetaan vaikuttavuus koulukuraattorin yksilökohtaisessa intensiivisessä tuessa

KOULUKURAATTORIN YKSILÖKOHTAISEN INTENSIIVISEN TUEN TARKASTELUN JA KEHITTÄMISEN AJANKOHTAISUUS

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) määrittelee kuraattorityölle veloitteen koko oppilaitosyhteisön yhteistyönä toteutettavan yhteisöllisen oppilashuoltotyön toteuttamiseen, kaikkia oppilaita koskettavana, ennaltaehkäisevänä tukena (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki).

Yhteisöllisen työn painottamisella tähdätään ongelmia ennalta ehkäisevään vaikuttavuuteen, oppilashuoltopalvelujen kustannustehokkuuteen ja yksilökohtaisen tuen tarpeen ehkäisemiseen. (Gråsten-Salonen & Mehtiö 2017, 363 – 364; Perälä ym. 2015, 78 – 80.)

Keskustelua tulisi käydä myös siitä, mitä oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) tarkoittama koulukuraattorin yksilökohtainen tuki lainsäädännön uudistuksen jälkeisessä kontekstissa oikeastaan on.

KOULUKURAATTORIN YKSILÖKOHTAISEN INTENSIIVISEN TUEN TARKASTELUN JA KEHITTÄMISEN AJANKOHTAISUUS

Perusopetuksen oppilashuollon toteutumista tarkastelevassa tutkimusyhteenvedossa ja vaativan erityisen tuen tilaa arvioivassa valtakunnallisessa raportissa korostetaan, että oppilashuollossa on kehitettävä erityisen tuen tarpeessa olevien oppilaiden ja heidän perheidensä tarpeet huomioivia menetelmiä (Wiss ym. 2017, 10; Vaativa erityinen tuki esi- ja perusopetuksessa 2017, 31 – 33).

Yksilökohtaisen tuen tarkastelussa ja kehittämisessä tulee kiinnittää huomiota siihen, millaista osaamista vaikuttavat työmuodot työntekijältä edellyttävät. (Wiss, Halme, Hietanen-Peltola & Ståhl 2017, 10; Vaativa erityinen tuki esi- ja perusopetuksessa 2017, 31 – 33.)

Koulukuraattorin yksilökohtaisella intensiivisellä tuella pyritään lisäämään kouluympäristössä kaikkein voimakkaimmin oireilevien oppilaiden hyvinvointia. (Gråsten-Salonen & Mehtiö 2017, 369 – 370; Perälä, ym. 2015, 94, 116.)

Intensiivisen tuki mahdollistaa koulukuraattorin vaikuttavan tuen, jolla on mahdollista lisätä käytöksellään vakavimmin koulu yhteisöissä oirehtivien oppilaiden (vip) hyvinvointia.

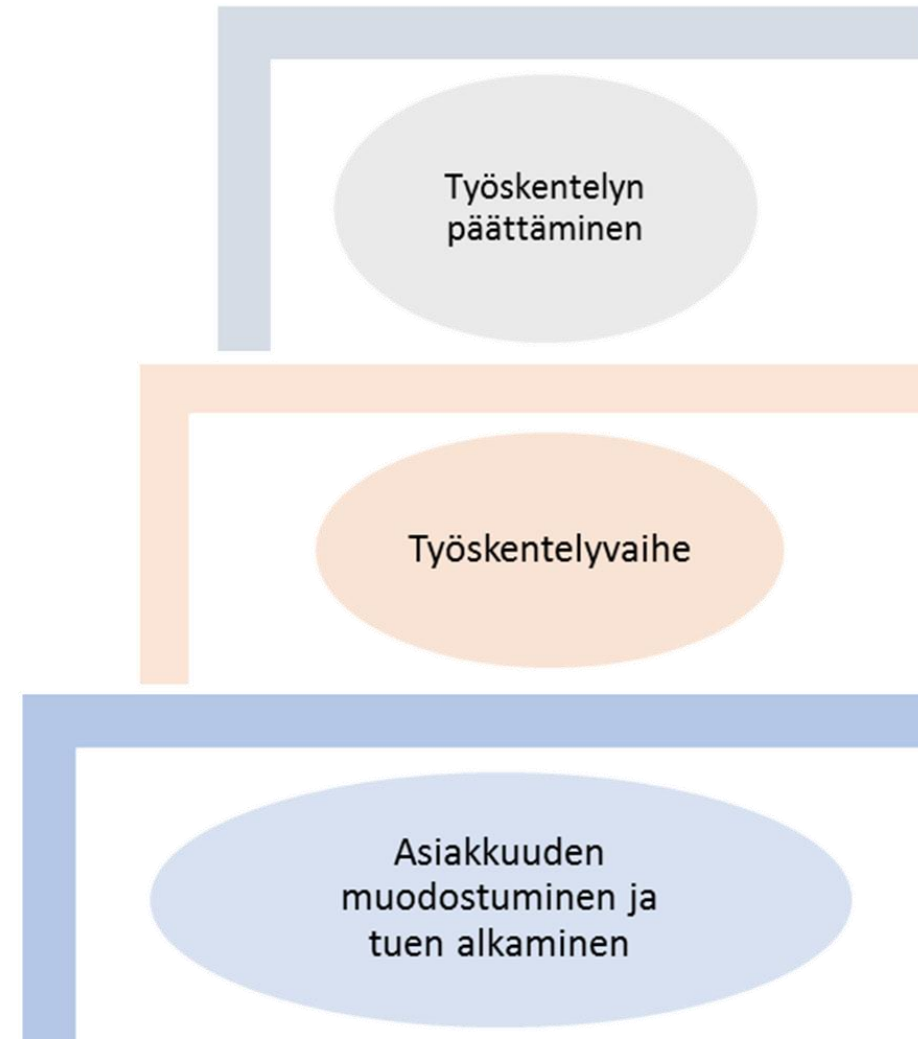
YHTEISET PORTAAT HYVINVOINTIIN - VAIKUTTAVA KOULUKURAATTORIN YKSILÖKOHTAINEN INTENSIIVINEN TUKE

TARKASTELIN INTENSIIVISTÄ TUKEA ASIAKASTYÖN
PROSESSINA, JOKA KOOSTUU KOLMESTA
VAIHEESTA:

- 1) ASIAKKUUDEN MUODOSTUMINEN JA TUEN
ALKAMINEN
- 2) TYÖSKENTELYNVAIHE
- 3) TYÖSKENTELYN PÄÄTTÄMINEN

TARKASTELUSSA INTENSIIVINEN TUKE
YMMÄRRETÄÄN TAVOITELÄHTÖISENÄ
SOSIAALITYÖNÄ.

TAVOITELÄHTÖISYYS, KOLMIPORTAINEN YMMÄRRYS
INTENSIIVISESTÄ TUESTA JA
VAIKUTTAVUUSPARADIGMAN MUKAINEN YMMÄRRYS
SOSIAALITYÖSTÄ LOI RAKENTEEN INTENSIIVISEN
TUEN TARKASTELULLE.

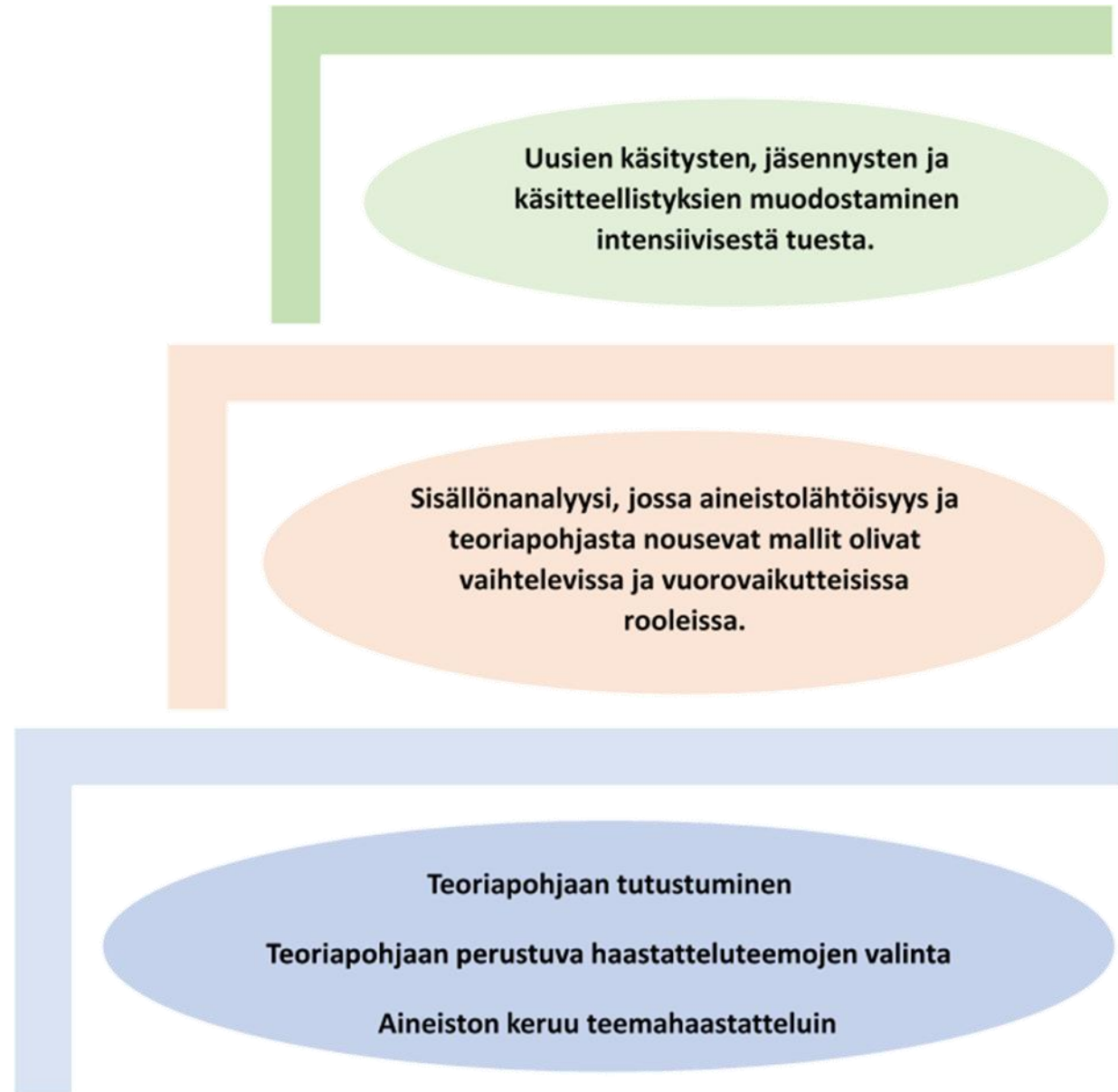
YHTEISET PORTAAT HYVINVOINTIIN - VAIKUTTAVA KOULUKURAATTORIN YKSILÖKOHTAINEN INTENSIIVINEN TUKI

TUTKIMUSTEHTÄVÄNÄ OLI TUNNISTAA JA KÄSITTEELLISTÄÄ KOULUKURAATTORIN YKSILÖKOHTAISEN INTENSIIVISEN TUEN PROSESSEISTA VAIKUTTAVUUTTA MAHDOLLISTAVIA MEKANISMEJA, MENETELMIÄ, OSAAMISTA JA ASIANTUNTEMUSTA.

TUTKIMUSAINEISTON KERÄSIN HAASTATTELEMALLA OPPILAITA JA HUOLTAJIA (VIP), JOTKA OLIVAT OLLEET LUKUVUODEN 2016/17 AIKANA INTENSIIVISEN TUEN ASIAKKUUDESSA.

AINEISTON ANALYYSIN TOTEUTIN SISÄLLÖNANALYYSINÄ, JOSSA AINEISTOLÄHTÖISYYS JA TEORIAPOHJASTA NOUSEVAT MALLIT OLIVAT VAIHTELEVISSA JA VUOROVAIKUTTEISISSA ROOLEISSA.

PYRIN MUODOSTAMAAN UUSIA KÄSITYKSIÄ, JÄSENNYKSIÄ JA KÄSITTEELLISTYKSIÄ VAIKUTTAVASTA INTENSIIVISESTÄ TUESTA.

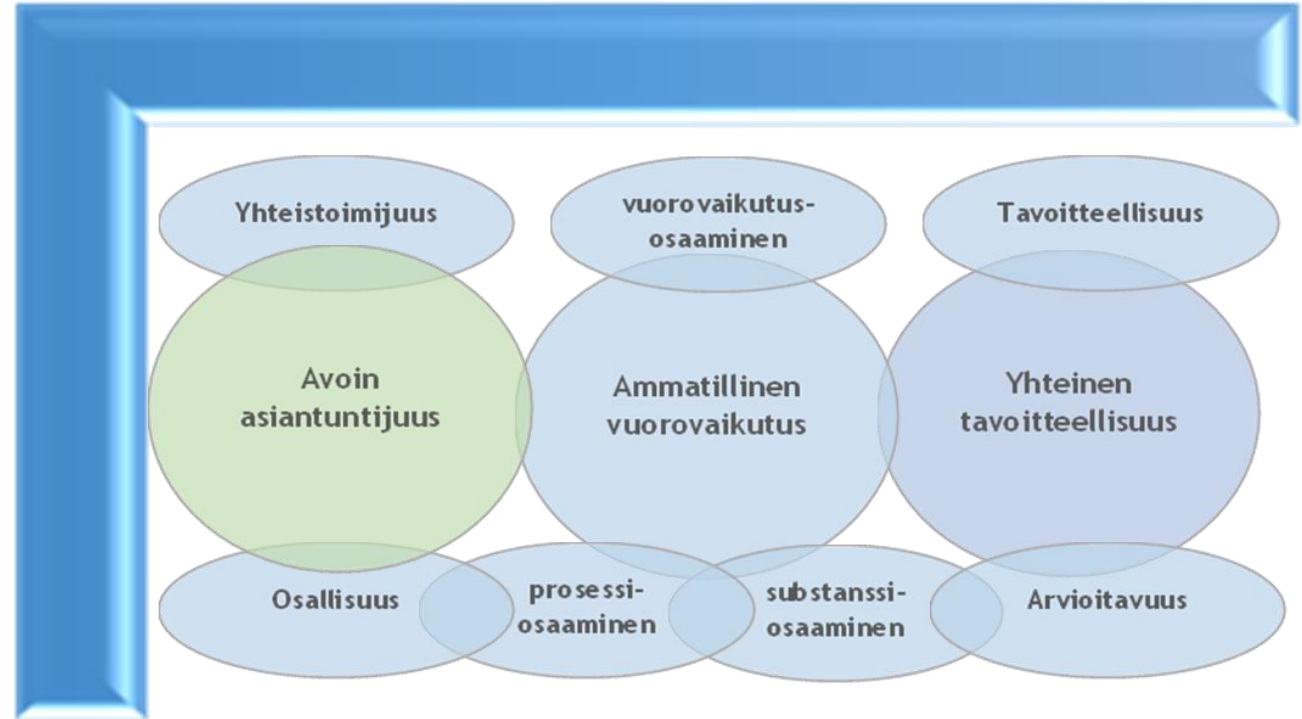
PERUSTUKSET VAIKUTTAVALLE INTENSIIVISELLE TUELLE

VAIKUTTAVASSA INTENSIIVISESSÄ TUESSA ASIAKkuUDEN MUODOSTUMISEN JA TUEN ALKAMISEN KESKEISIMMÄT KÄSITTEET OVAT:

AVOIN ASIAANTUNTIJUUS YHTEINEN TAVOITTEELLISUUS AMMATILLINEN VUOROVAIKUTUS

KÄSITTEET KUVAAVAT KURAATTORILTA VAIKUTTAVASSA INTENSIIVISESSÄ TUESSA EDELLYTETTÄVÄÄ OSAAMISTA JA OVAT VAHVASTI VUOROVAIKUTTEISIA KESKENÄÄN.

KÄSITTEIDEN KUVAAMA KURAATTORIN AMMATILLISTA KOMPETENSsia ON MAHDOLLISTA LISÄTÄ TYÖSSÄ TAPAHTUVAN REFLEKTION, KOKEMUKSELLISEN OPPIMISEN JA KOULUTUKSEN AVULLA.

Perustukset vaikuttavalle intensiiviselle tuelle

VAIKUTTAVA INTENSIIVINEN TUKI

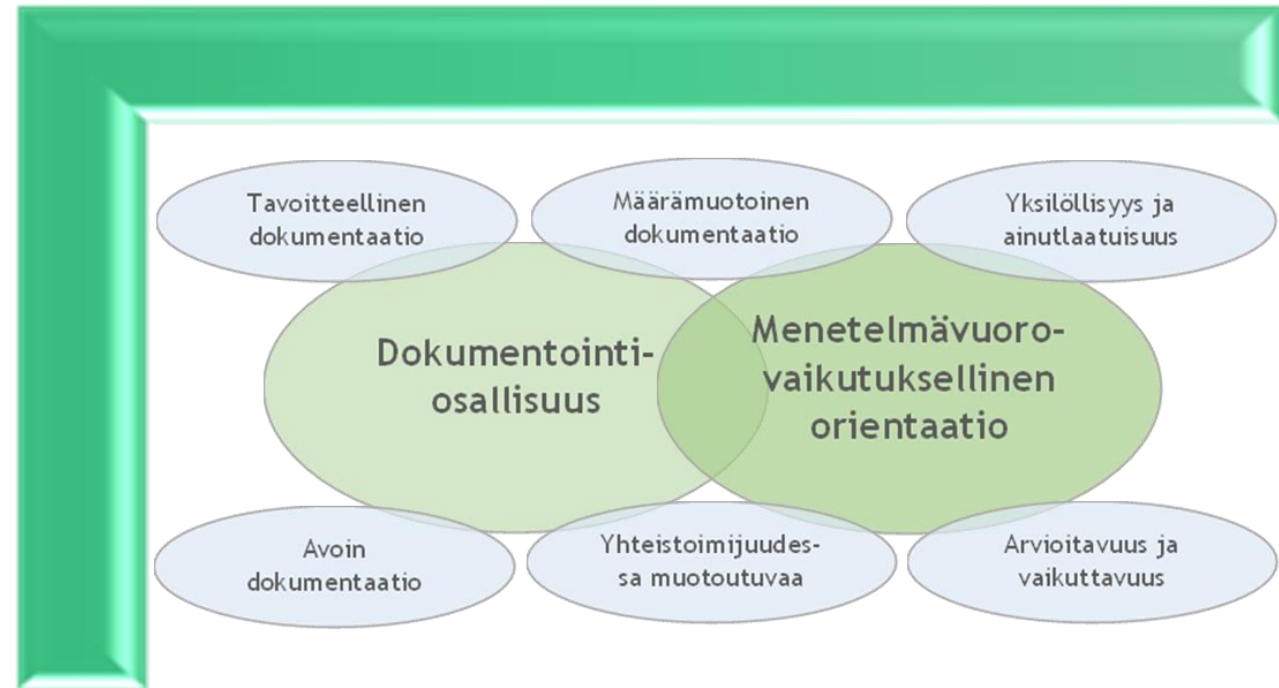
VAIKUTTAVASSA INTENSIIVISESSÄ TUESSA TYÖSKENTELYVAIHEEN KESKEISIMMÄT KÄSITTEET OVAT:

DOKUMENTOINTIOSALLISUUS

MENETELMÄVUOROVAIKUTUKSELLINEN ORIENTAATIO

KÄSITTEET OVAT OSIN VUOROVAIKUTTEISIA KESKENÄÄN. KÄSITTEET EDELLYTTÄVÄT TOTEUTUAKSEEN TÄYSPAINOISESTI KURAATTORILTA AVOIMEN ASiantuntijuuden, AMMATILLISEN VUOROVAIKUTUKSEN JA YHTEISEN TAVOITTEELLISUUDEN OSAAMISTA.

KÄSITTEIDEN KUVAAMA KURAATTORIN AMMATILLISTA KOMPETENSsia ON MAHDOLLISTA LISÄTÄ TYÖSSÄ TAPAHTUVAN REFLEKTION, KOKEMUKSELLISEN OPPIMISEN JA KOULUTUKSEN AVULLA.

Vaikuttava intensiivinen tuki

VAIKUTTAVAN INTENSIIVISEN TUEN PÄÄTTYMINEN

VAIKUTTAVASSA INTENSIIVISESSÄ TUESSA
TYÖSKENTELYN PÄÄTTYMISEN KESKEISIN KÄSITE
ON:

ARVIOINTIDIALOGI

KESKEISTÄ ON TUKIPROSESSIN ARVIOIMINEN
1) TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN NÄKÖKULMASTA
2) TYÖNTEKIJÄN OSAAMISEN JA KÄYTETTYJEN
MENETELMIEN ARVIOINTI
3) TUOTETUN TIEDON KÄYTTÄMINEN
PALVELUOHJAUKSESSA
4) ARVIOINTITIEDON TUOTTAMINEN
INTENSIIVISESTÄ TUESTA

KÄSITTEIDEN KUVAAMA TOIMINTATAPA EDellyttää
INTENSIIVISEN TUEN TOTEUTTAMISTA
TAVOITTEELLISEN SOSIAALITYÖN KONTEKSTISSA.

Vaikuttavan intensiivisen tuen päättyminen

YHTEISET PORTAAT HYVINVOINTIIN - VAIKUTTAVA KOULUKURAATTORIN YKSILÖKOHTAINEN INTENSIIVINEN TUKI

VAIKUTTAVAN INTENSIIVISEN TUEN VAIKUTTAVUUDEN
VIPUVARRET JA VAIKUTTAVASSA TUESSA EDELLYTETTÄVÄ
OSAAMINEN.

AVOIN ASIAANTUNTIJUUS

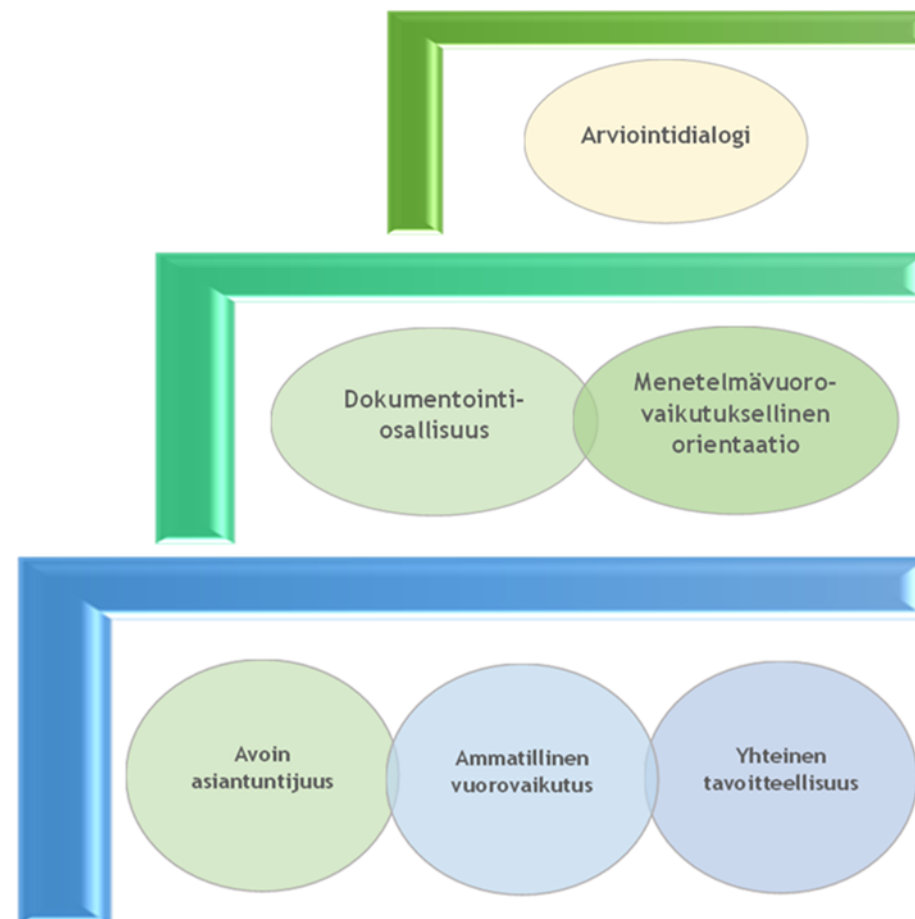
YHTEINEN TAVOITTEELLISUUS

AMMATILLINEN VUOROVAIKUTUS

DOKUMENTOINTIOSALLISUUS

MENETELMÄVUOROVAIKUTUKSELLINEN
ORIENTAATIO

ARVIOINTIDIALOGI

Yhteiset portaat hyvinvointiin

KEHITYSSUUNTIA KOULUKURAATTORIN YKSILÖKOHTAISALLE TUELLE

Vaikuttava koulukuraattorin yksilökohtainen intensiivinen tuki on...

yhteistoimijudessa toteutuvaa muutokseen tähtäävää työtä.

avoimeen asiantuntijuuteen pohjautuvaa dialogia oppilaan, huoltajien, opetushenkilöstön ja yhteistyöverkoston kanssa.

asiantuntijatyötä, jossa vuorovaikutus perustuu koulukuraattorin ammatillisiin vuorovaikutustaitoihin.

prosessi, jossa dokumentointiosallisuus on irrottamaton ja menetelmällinen osa vaikuttavaa tukea.

koulukuraattorin menetelmävuorovaikutuksellisen orientaation varaan rakentuvaa menetelmätyöskentelyä.

tukea, joka sisältää tavoitteellisuutta, mittarointia ja arviointia.

tuotettuun tietoon perustuvaa palveluohjausta.

KEHITYSSUUNTIA KOULUKURAATTORIN YKSILÖKOHTAISELLE TUELLE

Vaativaa erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden hyvinvoinnin lisääminen yksilökohtaisen tuen keinoin kertautuu hyvinvoinnin lisääntymisenä koko koulu yhteisössä.

Koulukuraattorin ammatillista kompetenssia on mahdollista lisätä työssä tapahtuvan reflektion, kokemuksellisen oppimisen ja koulutuksen avulla. Koulukuraattorin ammatillinen kompetenssi ei rakennu työntekijän persoonan ja paikallisten käytäntöjen varaan.

Arviointitiedon tuottaminen koulukuraattorin yksilökohtaisesta tuesta edellyttää kirjaamistietokantojen kehittämistä.

Koulukuraattorin yksilökohtaista tukea tulisi tarkastella ja kehittää tavoitteellisen sosiaalityön kontekstissa.

Koulukuraattorin yksilökohtaista tukea tulisi kehittää vaikuttavuusparadigman mukaisesti

ASIAKKAILTA LAINATTUA

”Ja ottaa vanhempi mukaan tiiviimmin siihen hommaan, koska kyllä vanhemmat pitää olla läsnä siinä ja ajan tasalla.”

”Ollaan aidosti kiinnostuneita siitä oppilaasta. Se tekee minuun vaikutuksen siin hommas.”

”Mun mielest (oppilaan nimi) on otettu vastaan niiku persoonana.”

”Mä pystyin niinku keskustelemaan sun kanssa ja sopimaan asiat. Ja sä opit tuntemaan meitä ja opimme tuntemaan sut.”

”Ku oli semmonen hyvä ihminen kelle puhuu. Pystyi luottaa tai sillai.”

”Niin ja olla ymmärtäväinen ja kuunnella ja näyttää sille oppilaalle et mä oon tässä olemassa.”

”Et semmosta epätoivosta ei tullu koskaan. Vaikka se edellinen pohja olis pettänyt niin aina oli sit joku ottamas kiinni.”

”Sain sen (menetelmätyöskentelyn tuotoksen) kotiin vietäväks. Ja mul on ainakin yks seinällä.”

”Sit tavallaan siitä paperilta näki et millasii, et mitä kautta sit vois ehkä lähtee työstää.”

”Joo, kyl siin sai vähän erilaisii tapoja aatella.”

”Ni semmosia hetkiä et ei oikein jaksanu puhua. Niin ei tarvinnu. Seki oli hyödyllistä.”

”Et sehä on ihan oppilaan omasta tahdosta kiinni, et tehäänkö tätä.”

ASIAKKAILTA LAINATTUA

”Ja ne muistiinpanot oli saatiin nähtäville ja ei mikään ollu sellasta niinku salassapidettävää, Meiltä.”

”Sä oot piirtäny paperille niitä. Mä siit hahmotan mitä sä tarkotat.”

”Mun ideoita on otettu vastaan, tehty kompromisseja.”

”Sanomisil on vaikutusta ja ne kyl kuullaan.”

”Keskustelu vanhempien kanssa ja yrittää ymmärtää ja keskustelussa varmasti löytää näitä yhteisiä ratkaisuja. Ja yhdessä miettimässä näitä toimenpiteitä ja tulevaisuutta, tulevaisuuden takia, että mitä tehdään yhdessä.”

”Luottamus, luottamus... ainakin Meikäläinen yritti.”

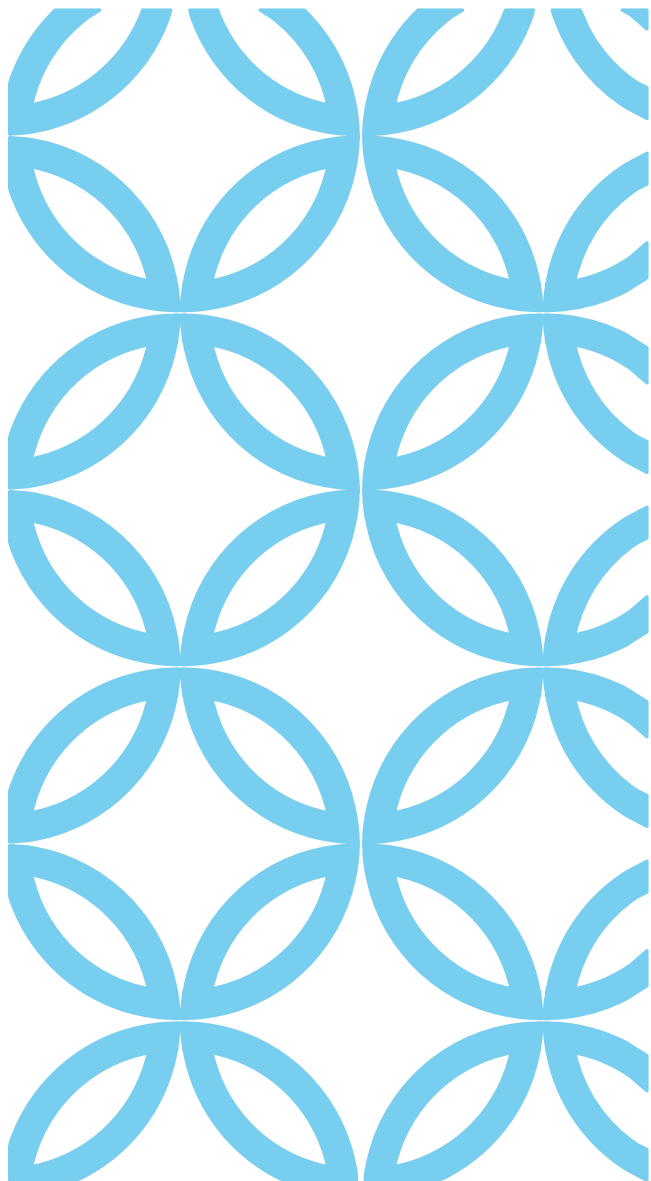
”Ja just ne tavoitteet, että tähän pitäis päästä. Lapsi tietää ne ja vanhemmat tietää ne.”

”Tuli semmonen olo, että ollaan kaikki siin samas asias mukana. Ja ollaan tiiminä. Asiat saatiin ilmi ja oli niitä tavoitteita. Se oli paljon parempi.”

”Se asettaa meidät samalle puolelle.”

”Et asetuit hänen puolelleen tukemaan häntä. Et se oli hänelle iso juttu.”

”No onhan tää nyt ollu ihan eri maailma. Et asiat on tavallaan auennu ihan eri tavalla, kun tavallaan otetaan mukaan tilanteisiin. Nyt vasta on tullu tuloksia ja nyt vasta on otettu vanhemmat tavallaan täysin mukaan.”

Those who say
it can't be done
should get out of
the way of those
doing it.”

MARKO NYQVIST
044 7801 281
MARKO.NYQVIST@HOLLOLA.FI

YHTEISET PORTAAT HYVINVOINTIIN – VAIKUTTAVA KOULUKURAATTORIN YKSILÖKOHTAINEN INTENSIIVINEN TUKI